1.1. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

СУДОВА ПРАКТИКА. НАЯВНІСТЬ МІЖ КОЛИШНІМ ПОДРУЖЖЯМ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ НЕ МОЖЕ СВІДЧИТИ ПРО ВЧИНЕННЯ ОДНИМ ІЗ НИХ ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА[1]

Рівненський апеляційний суд

Реферат. Постанова Рівненського апеляційного суду від 01.04.2026 у справі № 567/113/26 (провадження № 33/4815/381/26) окреслює межу між побутовим конфліктом колишнього подружжя та психологічним насильством як складом адміністративного правопорушення. Місцевий суд визнав 42-річного жителя м. Острога винним за ч. 3 ст. 173-2 КУпАП (домашнє насильство щодо малолітньої чи неповнолітньої особи та повторне протягом року порушення) і наклав штраф 1190 грн. За протоколами, наприкінці грудня 2025 р. за місцем спільного проживання він вчинив економічне й психологічне насильство щодо колишньої дружини та її малолітнього сина: перекрив водопостачання й електроенергію, кричав і ображав нецензурною лайкою. В апеляційній скарзі особа посилалася на неповне з'ясування обставин, розгляд справи за її відсутності та порушення строків складання протоколів, визначених ч. 2 ст. 254 КУпАП. Апеляційний суд, спираючись на п. 14 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», наголосив, що психологічним насильством є лише діяння, якими цілеспрямовано й навмисно спричиняється емоційна невпевненість, страх або інша шкода психічному здоров'ю члена сім'ї. Суд розмежував поняття «сварка», «конфлікт» і «насильство» та назвав ознаки домашнього насильства: патерн повторюваних у часі інцидентів різних видів, системність, повна влада й контроль над постраждалою особою, насильницькі дії між близькими людьми. У справі встановлено лише неприязні стосунки цивільно-правового характеру, зумовлені спором щодо спільного майна подружжя; лайка й образи не підтвердилися письмовими поясненнями, відібраними того ж дня, а протоколи за ст. 251 КУпАП не є самостійними беззаперечними доказами і потребують перевірки іншими доказами. Постанову місцевого суду скасовано, провадження закрито за відсутністю події і складу правопорушення. Рішення корисне суддям, адвокатам і психологам, які оцінюють заяви про психологічне насильство: воно вимагає доведеної шкоди психічному здоров'ю та системного характеру дій, а не самого факту конфлікту.

Ключові слова: домашнє насильство, психологічне насильство, ст. 173-2 КУпАП, конфлікт колишнього подружжя, патерн насильства, шкода психічному здоров'ю, належність доказів, протокол про адміністративне правопорушення, апеляційний перегляд.

Case Law. Conflict Situations Between Former Spouses Do Not in Themselves Indicate Psychological Violence by One of Them

Rivnenskyi apeliatsiinyi sud.

Abstract. Distinguishing ordinary family conflict from psychological domestic violence is a recurring problem for courts, lawyers and psychologists who assess allegations under Ukrainian administrative law. This summary presents the ruling of the Rivne Court of Appeal of 1 April 2026 in case No. 567/113/26. The first-instance court had found a 42-year-old resident of Ostroh guilty under Article 173-2(3) of the Code of Ukraine on Administrative Offences (domestic violence against a minor and a

repeated offence within a year) and fined him UAH 1,190. According to the police reports, in late December 2025 he cut off water and electricity in the home he shared with his former wife and shouted and swore at her in the presence of her young son. On appeal, he argued that the circumstances had been examined incompletely, that the case had been heard in his absence and that the reports were drawn up out of time. Relying on the statutory definition of psychological violence in the Law of Ukraine on Preventing and Combating Domestic Violence, the appellate court held that only acts which purposefully and intentionally cause emotional insecurity, fear or other harm to mental health qualify. It distinguished quarrels, conflicts and violence, identifying a pattern of repeated incidents and systematic power and control over the victim as hallmarks of domestic violence. The relationship showed hostility rooted in a civil dispute over jointly owned marital property, the alleged insults were not confirmed by written statements taken on the same day, and administrative reports were held not to be self-sufficient evidence. The ruling was quashed and the proceedings were closed. The decision offers practical criteria for psychologists and lawyers evaluating claims of psychological abuse.

Keywords: domestic violence, psychological violence, administrative offence, former spouses, marital conflict, pattern of abuse, harm to mental health, assessment of evidence, Rivne Court of Appeal.

Першоджерело: *Постанова Рівненського апеляційного суду від 01.04.2026 у справі № 567/113/26 (провадження № 33/4815/381/26). Реферат оприлюднено в журналі 09.04.2026.*

References

1. Rivnenskyi apeliatsiinyi sud. Sudova praktyka. Naiavnist mizh kolyshnim podruzhzhiam konfliktnykh sytuatsii ne mozhe svidchyty pro vchynennia odnym iz nykh psykholohichnoho nasylstva [Case Law. Conflict Situations Between Former Spouses Do Not in Themselves Indicate Psychological Violence by One of Them] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. Vol. 11, No. 2 (62). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/17948-sudova-praktika-nayavnist-mizh-kolishnim-podruzhzhyam-konfliktnih-situacij-ne-mozhe-svidchiti-pro-vchinennya-odnim-iz-nih-psihologichnogo-nasilstva (onovlena versiia vid 09.04.2026). [in Ukrainian].